

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การออกแบบโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกตามหลักการของดีไออาร์

ผู้เขียน นางอิสริย์ เชื้อนสุวรรณ

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทราภรณ์ ทุงปิ่นคำ	ประธานกรรมการ
นางคณินิจ ไชยลังการณ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกเป็นสิ่งที่สำคัญ เนื่องจากเด็กออทิสติกมีความบกพร่องทางพัฒนาการอย่างรอบด้าน หากเด็กไม่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการที่เพียงพอและเหมาะสมจะทำให้มีภาวะความผิดปกติทางพัฒนาการในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านภาษา การสื่อสาร การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและพฤติกรรมแสดงออก ดังนั้นโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกตามหลักการของดีไออาร์เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ใช้ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา เพื่อออกแบบโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกตามหลักการของดีไออาร์และเปรียบเทียบพัฒนาการของเด็กออทิสติกก่อนและหลังการใช้โปรแกรม โดยศึกษาในเด็กออทิสติกที่มีอาการระดับปานกลางจำนวน 1 ราย โดยใช้แบบตัวอย่างเดี่ยวรูปแบบ ABAB สลับกลับ 4 ระยะ การออกแบบโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกตามหลักการของดีไออาร์พัฒนาจากกรอบแนวคิดของกรีนสแปนและไวเคอร์ (1998) รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและพยาบาล และการสังเกตพฤติกรรมเด็กแบบมีส่วนร่วม แล้วนำข้อมูลมาพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกตามหลักการของดีไออาร์ หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้และเปรียบเทียบข้อมูลทั้ง 4 ระยะของการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือทั้งความตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า การออกแบบโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกตามหลักการของดีไออาร์ มี 3 ขั้นตอนดังนี้ 1) ประเมินข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมทางสังคม ความสนใจและการเล่นของเด็ก 2) ประเมินพัฒนาการเบื้องต้น 3) ออกแบบโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกตามหลักการของดีไออาร์ โดยโปรแกรมประกอบด้วยพัฒนาการระดับที่ 4, 5 และ 6 คือ การส่งเสริมพัฒนาการด้านการสื่อสารที่ซับซ้อน ความคิดสะท้อนอารมณ์ และการคิดอย่างมีเหตุมีผล ตามลำดับ

ภายหลังจากใช้โปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกตามหลักการของดีไออาร์ พบว่าเด็กกรณีศึกษามีพัฒนาการที่ดีขึ้นกว่าก่อนการใช้โปรแกรม จากการเปรียบเทียบค่าความถี่โดยเฉลี่ยของพฤติกรรมหลังการใช้โปรแกรมเท่ากับ 104 ครั้ง ก่อนการใช้โปรแกรม มีค่าเท่ากับ 77 ครั้ง ระยะเพิกถอนการบำบัด เด็กกรณีศึกษายังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง เช่น เด็กอยากออกนอกห้อง เด็กจะเข้ามาหาผู้วิจัยและพาไปที่ประตู เป็นต้น เด็กยังคงอยู่ในโลกของตัวเอง เช่น ส่งเสียงไม่เป็นภาษา มีพฤติกรรมกระตุ้นตนเองโดยเลียนแบบเด็กโตด้วยการทุบหน้าอกตนเอง เด็กเล่นของเล่นคนเดียว เป็นต้น ระยะหลังการให้การบำบัดซ้ำ เด็กสามารถคิดแก้ปัญหาได้เอง เช่น เด็กอยากออกนอกห้องจะวิ่งไปหากุญแจมาเปิด เด็กริเริ่มการเล่นสมมุติด้วยตนเองโดยการนำตะกร้าผ้าสมมุติเป็นรถแล้วนั่งขับข้างใน มีการแบ่งปันของเล่นแก่เด็กอื่น สามารถพูดปฏิเสธได้เมื่อไม่ต้องการ มีการสื่อสารที่เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

ผลการศึกษาครั้งนี้ ชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกตามหลักการของดีไออาร์ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกได้จริง ดังนั้น จึงควรสนับสนุนผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรด้านสุขภาพซึ่งเกี่ยวข้องในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้นำเอาโปรแกรมนี้ไปใช้กับเด็กออทิสติกหรือนำไปดัดแปลงใช้กับเด็กที่มีปัญหาด้านการสื่อสารรายอื่นๆ ต่อไป

Thesis Title Designing the Developmental Enhancement Program Based on DIR for
an Autistic Child

Author Mrs. Issaree Khueansuwan

Degree Master of Nursing Science (Mental Health and Psychiatric Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Dr. Patraporn Tungpunkom Chairperson

Mrs. Kanuengnit Chailangkarn Member

ABSTRACT

Developmental enhancement for an autistic child is important since they have a deficit in pervasive development. If an autistic child does not have enough appropriate developmental enhancement, this will lead to a deficit in language, communication, social interaction and behavioral development. Therefore, developmental enhancement program based on DIR (Developmental Individual Difference Relationship-Based) is an alternative intervention that is used to enhance autistic child development.

This study is a developmental research aiming to design the program of developmental enhancement based on DIR for an autistic child and comparing child development before and after implementing the program. One autistic child with moderate developmental level was recruited. Single case ABAB reversal design with 4-stage reversal design was applied. The developmental enhancement program was designed based on the conceptual framework of Greenspan and Wieder (1998). The data were collected using interview with a guardian and nurses, and participant observation with the autistic child. After the program was developed, it was implemented and data compared of 4 stage reversal design. Research instruments were tested for content validity and reliability. Descriptive statistics were used for data analysis.

The findings reveal that the designing of the program included three steps as follows: 1) assessing basic information of the autistic child including social behaviors, interests and play, 2) assessing child development, 3) designing the developmental enhancement program based on DIR. This program consisted of the developmental level 4, 5 and 6, which were to enhance the development of complex communication, emotional ideas, and emotional thinking respectively.

After implementing the program, the results reveal that the case study had all development levels higher than before implementing the intervention. From comparing the mean score of behaviors, after implementing the program the score was 104, whereas before implementing the program the score was 77. In withdrawal phase, the case study was not able to solve the problems by himself, for example; when the child wanted to leave the room, he used body language by walking the researcher to the door. The child was still in his own world for instance: using jargon, having self stimuli by copying the older child's behavior and hitting his chest, and playing with the toy alone. After repeated intervention phase, the child could solve his problems such as, using the key to open the door when he wanted to get out of the room. The child created role play by pretending the basket was the car and sitting inside to drive it. He shared his toys with other children; he could say no when he did not want to do anything; and had increasingly cycle of communication.

The results provide the evidence of the effectiveness of the developmental enhancement program based on DIR for an autistic child. Thus, this program should be implemented by caregivers and health care personnel to enhance child development, or apply this program to other children with communication developmental problem.